

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/118/2019
Identifikačné číslo spisu:	3116219050
Dátum vydania rozhodnutia:	28.05.2020
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivan Machyniak
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2020:3116219050.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Š. J., narodeného XX.XX.XXXX, bývajúceho v obci D., D. XX, zastúpeného JUDr. Marekom Pavlíkom, advokátom so sídlom v Trenčíne, Námestie sv. Anny 361/20, proti žalovanej C. I., narodenej XX.XX.XXXX, bývajúcej v obci D., D. XX, o odstránenie prekážky, vedenom Okresným súdom Trenčín pod sp. zn. 14C/157/2016, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne zo 17. decembra 2018, sp. zn. 6Co/132/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trenčín (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 30. apríla 2018 sp. zn. 14C/157/2016 zamietol žalobu žalobcu a rozhodol o trovách konania. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobca sa domáhal odstránenia časti kovového oplotenia, ktoré bolo vybudované rodičmi oboch sporových strán niekedy v rokoch 1953 -1956. Medzi stranami sporu nebolo sporné, že kovový plot s bráničkou a kovovou bránou oddeľujúci parcely č. 286/2 a 286/3 v katastrálnom území D. od verejnej cesty vlastnícky patrí výlučne žalovanej titulom dedenia. Žalobca sa domáhal odstránenia časti veľkej kovovej brány tvrdiac, že táto je na jeho pozemku. Zo súkromného znaleckého posudku predloženého samotným žalobcom sa však žiaden zásah do jeho vlastníckeho práva spornou bránou nepreukázal. Žalobu žalobcu smerujúcu k odstráneniu jedného betónového stĺpika, odpílenia časti kovovej brány a posunutia oplotenia tak, že merače a vodovodná prípojka, ako aj celá parcela č. 268/2 vo vlastníctve žalovanej bude od cesty prístupná komukoľvek v obci vyhodnotil ako závažný zásah do vlastníckeho práva žalovanej a to bez právneho dôvodu. Takýmto postupom by sa znehodnotilo celé oplotenie žalovanej od cesty, čo súd považoval za výkon vlastníckeho práva žalobcu k parcele č. 286/3 v rozpore s dobrými mravmi. Mal preukázané, že žalobca má možnosť prechádzať cez malú kovovú bráničku nachádzajúcu sa na parcele č. 286/2. Povinnosťou žalovanej potom je, aj keď ju nemá stanovenú súdom, toto obmedzenie jej vlastníckeho práva, spočívajúce v práve prechodu žalobcu cez jej bráničku za účelom jeho prístupu k parcele č. 286/3 trpieť, pretože žalobca iný prístup na svoju parcelu a k domu nemá. Spor právne posúdil podľa § 3 ods. 1, § 142 ods. 3, § 126 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“) a žalobu ako neopodstatnenú zamietol.

2. Proti predmetnému rozsudku súdu prvej inštancie podal žalobca odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „odvolací súd“) v záhlaví označeným rozsudkom tak, že ho potvrdil a žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Potvrdenie rozsudku súdu prvej inštancie odôvodnil jeho vecnou správnosťou stotožňujúc sa s jeho odôvodnením.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie. Dovolanie odôvodnil dovolacím dôvodom podľa § 431 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p. alebo Civilný sporový poriadok“) tvrdiac, že súd mu nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces [§ 420 písm. f) C. s. p.]. Namietal, že rozhodnutia súdov sú prekvapivé a nečakané, pretože sudy neaplikovali § 127 Občianskeho zákonníka aj napriek tomu, že ide o spor susedský. Súdom vyčítal aj nesprávne hodnotenie dôkazov a nesprávne zistený skutkový stav. Uplatnil aj dovolací dôvod podľa § 432 C. s. p., teda, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Prípustnosť dovolania vyvodzoval z § 421 ods. 1 písm. a) C. s. p. Na základe uvedeného potom žiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „dovolací súd“ alebo „najvyšší súd“) rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

4. Žalovaná svoje právo vyjadriť sa k dovolaniu žalobcu nevyužila.

5. Najvyšší súd po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.), zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 C. s. p., zaoberal sa bez nariadenia pojednávania jeho prípustnosťou a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je potrebné odmietnuť. Dovolací súd na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 C. s. p.) uvádza nasledovné:

6. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.). Dovolanie treba preto považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami, ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (v tejto súv. por. napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012).

7. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v ustanoveniach § 420 a § 421 C. s. p. V preskúmvanej veci žalobca odôvodňoval prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) C. s. p. a podľa § 421 ods. 1 písm. a) C. s. p.

8. Podľa § 420 písm. f) C. s. p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces je treba rozumieť taký nesprávny postup súdu, ktorý sa prejavuje v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, vymykajúcich sa nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca. Podstatou tohto práva je zabezpečiť fyzickým a právnickým osobám možnosť domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty, ktoré im právny poriadok priznáva. Nesprávnym procesným postupom sa rozumie iba faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu. V zmysle § 420 písm. f) C. s. p. je teda relevantný taký nesprávny procesný postup, ktorý vylučuje stranu sporu z realizácie jej procesných oprávnení a ktorý marí možnosť jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Pre procesnú stranu z práva na spravodlivý súdny proces nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom (I. ÚS 50/04, II. ÚS 251/03, IV. ÚS 252/04).

9. Pokiaľ žalobca namietal, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu je prekvapivé, najvyšší súd predovšetkým pripomína, že za „prekvapivé“ rozhodnutie sa označuje rozhodnutie, ktorým odvolací súd v merite veci za rozhodujúcu považoval skutočnosť, ktorá nebola predtým predmetom posudzovania súdom prvej inštancie. Prekvapivým je rozhodnutie odvolacieho súdu „nečakane“ založené na iných právnych záveroch, než rozhodnutie súdu prvej inštancie, resp. rozhodnutie z pohľadu výsledkov konania na súde prvej inštancie „nečakane“ založené na nepredvídateľne iných („nových“) dôvodoch, než na ktorých založil svoje rozhodnutie súd prvej inštancie, pričom strana sporu v danej procesnej situácii nemala možnosť namietat správnosť „nového“ právneho názoru zaujatého až v odvolacom konaní.

10. O prípad, v ktorom má odvolací súd povinnosť postupovať podľa § 382 C. s. p., ide vtedy, keď odvolací súd dospeje k záveru, že sa na vec - podľa jeho názoru - vzťahuje také ustanovenie právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní zo strany súdu prvej inštancie nebolo použité, je však pre rozhodnutie vo veci určujúce, a to preto, lebo odvolací súd mieni na podklade tohto ustanovenia konštituovať alebo deklarovať práva a povinnosti strán sporu inak, ako súd prvej inštancie. Účel tohto ustanovenia je naplnený vtedy, keď odvolací súd mieni doposiaľ nepoužité ustanovenie urobiť základom spravidla pre svoje zmeňujúce rozhodnutie vo veci samej, čo ale nie je naplnené v preskúmanom spore.

11. V danom spore dôvody, ktoré viedli odvolací súd k potvrdeniu napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie sú identické s dôvodmi, na ktoré vzal zreteľ už súd prvej inštancie. Námitka žalobcu preto neobstojí.

12. Nespôsobilou založiť prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) C. s. p. je aj dovolacia námitka týkajúca sa nesprávneho hodnotenia súdom vykonaného dokazovania a nesprávnosti skutkových zistení. Neúplnosť či nesprávnosť skutkových zistení a ani nesprávnosť týkajúca sa hodnotenia dôkazov súdom nebola v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu považovaná za dôvod zakladajúci vadu konania v zmysle ustanovenia § 237 ods. 1 písm. f) O. s. p., pričom ani po prijatí nových procesných kódexov sa na aktuálnosti týchto záverov nič nezmenilo (pozri R 42/1993, R 37/1993, R 125/1999, R 6/2000 a viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 2 Cdo 130/2011, 3 Cdo 248/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011 a 7 Cdo 38/2012). Výnimkou sú rôzne závažné deficity v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.), prípadne konajúcimi súdmi svojvoľné, neudržateľné alebo v zrejmom omyle prijaté skutkové závery, ktoré by popreli zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces, čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) C. s. p. V preskúmanej veci o takýto extrémny prípad nejde.

13. So zreteľom na uvedené možno uzavrieť, že zo strany žalobcu nebol preukázaný nesprávny procesný postup súdu, ktorým by bol vylúčený z uskutočňovania jemu patriacich procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) C. s. p.

14. Dovolací súd sa následne zaoberal uplatneným dovolacím dôvodom podľa § 432 C. s. p.

15. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 1 a ods. 2 C. s. p.).

16. Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C. s. p.).

17. Vychádzajúc z citovaných zákonných ustanovení je zřejmé, že na to, aby sa dovolací súd mohol

zaoberať prípustnosťou a následne dôvodnosťou dovolania, v ktorom sa namieta nesprávne právne posúdenie veci, musí byť splnená podmienka vymedzenia tohto dovolacieho dôvodu spôsobom uvedeným v § 432 C. s. p. v spojení s § 421 C. s. p.

18. Právnym posúdením veci treba považovať činnosť súdu spočívajúcu v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej normy, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Súd pri tejto činnosti rieši právne otázky (questio juris). Ich riešenie predchádza riešenie skutkových otázok (questio facti), teda zistenie skutkového stavu. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval. Nesprávne právne posúdenie veci nemožno preto vymedziť nesprávnym či nedostatočným zistením skutkového stavu. Ani sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo jednoduché spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci, významovo nezodpovedajú kritériám uvedeným v § 432 ods. 2 C. s. p.

19. Okrem toho nevyhnutným predpokladom, aby dovolací súd mohol posúdiť prípustnosť dovolania v zmysle § 421 ods. 1 C. s. p. je, že dovolateľ uvedie právnu (nie skutkovú) otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 C. s. p. musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom. Inak dovolací súd nemá možnosť posúdiť, či ide skutočne o právnu otázku, či ide o právnu otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a či sú splnené osobitné podmienky uvedené v jednotlivých prípadoch, kedy je dovolanie prípustné.

20. V preskúmvanej veci žalobca v dovolaní síce uviedol že uplatňuje dovolací dôvod nesprávneho právneho posúdenia veci v zmysle § 432 ods. 1 C. s. p., no v dovolaní absentuje uvedenie právneho posúdenia veci, ktoré pokladá za nesprávne a v čom konkrétne spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. Vymedzeniu dovolacieho dôvodu podľa § 432 C. s. p. nezodpovedajú námietky nesprávne zisteného skutkového stavu ani námietky nesprávneho hodnotenia dôkazov a napokon ani konštatovanie, že súdy mali správne aplikovať § 127 Občianskeho zákonníka. V dovolaní sa navyše vôbec neuvádza ani právna otázka, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Navyše žalobca neuviedol ani žiadne rozhodnutie, od ktorého sa mal odvolací súd odkloniť. V tejto súvislosti najvyšší súd poukazuje na svoju konštantnú judikatúru, podľa ktorej ak dovolateľ odôvodnil prípustnosť dovolania odklonom od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu podľa § 421 ods. 1 písm. a) Civilného sporového poriadku, potom je povinný v dovolaní výslovne uviesť právne posúdenie odvolacieho súdu, ktoré považuje za nesprávne, konkretizovať, ako mal odvolací súd právnu otázku správne vyriešiť a zároveň musí špecifikovať ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa mal podľa jeho názoru odvolací súd pri svojom rozhodovaní odkloniť (R 83/2018). Celé dovolanie je koncipované iba ako nesúhlas so skutkovými závermi odvolacieho súdu a prostým spochybňovaním jeho záverov. Dovolanie podané žalobcom pre nesprávne právne posúdenie veci preto nezodpovedá požiadavkám z hľadiska vymedzenia dovolacieho dôvodu v zmysle § 432 ods. 1 a ods. 2 C. s. p. v spojení s ustanovením § 421 ods. 1 C. s. p.

21. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dovolanie žalobcu odmietol podľa § 447 písm. c) a f) C. s. p.

22. Najvyšší súd žalovanej náhradu trov konania nepriznal, keďže jej žiadne preukázané trovy v dovolacom konaní nevznikli (R 72/2018).

23. Toto uznesenie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.